

367/65

9,

Göteborg

Västra Frölunda 116:3

Högsbo

Stensättning

Inv.nr. 48605

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1963:7

Ark. Ark. Gbg. Kom.

Rapport över undersökning av fornlämning Göt 816:3
inom Göteborgs stad.

Läge och
beskrivning

Fornlämningen Göt 816:3 var belägen i en bred klyfta omedelbart söder om Göt 816:1. Vid undersökning av fornlämning 816:1 hade stenarna i klyftan betraktats som nedrasning från denna. Efter undersökning av klyftan 816:2 beslöts att även 816:3 skulle undersökas, då den kunde förmodas vara av samma karaktär som 816:2. Stenarna i klyftan var kraftigt övertorvade och föreföll ligga i ett ungefär likadant fast lager som iakttagits vid 816:2.

Fornlämningen hade före undersökningen, i samband med undersökning av 816:1 täckts av en hög jord och sten undanförslade från 816:1. Sedan denna hög avlägsnats hade fornlämningen följande utseende:

Stensättning 4 x 3 m (N-S) belägen i en naturlig, rektangulär mot S öppen klyfta i berget. I ytan synes talrika, rundade stenar, 0,5-0,6 m stora, liggande i en tämligen plan och tät packning, som utfyller klyftan utom i ett ca 0,4 m brett bälte utmed östra bergväggen där inga stenar syns i ytan. Stenläggningen ligger 0,5-1,2 m under klyftans övre kant (jfr foto 1 och 2).

Grävningstiden

Grävningstiden omfattade tiden 17/9-20/9 1963. Undersökningen utfördes av Göteborgs arkeologiska museum. Arbetet leddes av fil.stud. Kjerstin Øvergaard. Dessutom deltog arbetarna Olof Brun, Eskil Nyman och Ture Rönquist. Ang. grävningsyta och arbetstid se Göt 816:1.

Arbetsbeskrivning

Fornlämningen rensades, fotograferades och nivellerades. En profil upplades tvärs över klyftan i Ö-V. Den i ytan synliga stenen i området S om profilen borttogs och området genomgrävdes ner till berggrunden. Vid denna genomgrävning framkom en halvkrets av stenar, lagda in mot V bergväggen. Denna stenkrets kvarstod tillis vidare. Profilen ritades. Området N om profilen genomgicks ner till berggrunden. Den kvarstående stenkretsen planritades, ni-

vellerades, fotograferades och genomgrävdes ner till berggrunden.

Som utgångspunkt för mätningarna har använts Göteborgs stads polygonpunkt nr 3049 belägen på + 59,932 m över stadens 0-plan, som ligger 10,137 m under medelvattennivån.

Vid utgrävning av klyftan gjordes följande iakttagelser.

Grävningsiakttagelser

Rösestenen. Den rösesten som i övrigt uppfyllde klyftan förekom icke i ett ca 0,4 m brett område längs klyftans Ö kant (jfr foto 1 och 2). Stenen i klyftan bestod i sitt översta lager av kraftig, rundad klumpsten av ca 0,5 m storlek, lagda tätt intill varandra.

Halvkretsen (jfr planritning). Sedan detta översta lager avlägsnats visade det sig ha täckt över en halvkrets av mindre stenar i klyftans SV del. Halvkretsen hade en yttre diameter av 0,8-1,0 m och en inre diameter av ca 0,6 m och anslöt direkt till den lodrätta V bergväggen i klyftan (jfr foto 3 och 4). Inom halvkretsen iaktogs följande:

Fyllnaden utgjordes i S hälften av ett kollager 1-3 cm tjockt, vilket vilade på ett ca 15 cm tjockt lager av starkt rödfärgad, möjligen bränd grovmo, vilken i sin översta del var nedfärgad från kollagret. Denna grovmo vilade på en 1-2 mm tjock rotfilt på berget. Norra hälften av stenkretsen upptogs av ett kollager, vilket här sträckte sig ända ner till rotfilten. I kollagret iaktogs några smärre skörbrända stenar. Bergytan under kollagret företedde några smärre sprickor, vilka kan tolkas som spår efter eldning, men då berggrunden i klyftan är rik på naturliga sprickor kan även sprickorna under kollagret tänkas vara naturligt tillkomna.

Anläggningens N del. Sedan översta stenlagret i klyftans N hälft borttagits iaktogs här några flata hällar. Dessa vilade direkt på den limonitiserade grovmon, vilken i denna del av klyftan närmast berget avlästes av ett upp till 10 cm tjockt lager vittringsgrus. Vid framrensning av ovannämnda hällar framkom knäckstenen fynd 5, flintblocket

fynd 6 samt den frostsprängda flintan fynd 7. Dessa låg utan synligt samband med varandra. I övrigt gjordes inga fynd inom klyftans N del.

Profilen (jfr profilritning). Profilen genom klyftans visade följande lagerföljd:

V delen

vegetationsskikt

grovmo (starkare och svagare limonitiserad, i sin övre del något humusbemängd)

vittringsgrus

berggrund

Ö delen

vegetationsskikt

berggrund

Fynden (jfr fyndplan). I grovmon i halvkretsens S del framkom fynd 1, 2, 3 och 4. Rörande dessa iaktogs följande:

Flintspetsen, fynd 1, låg något in under den sydvästligaste stenen i halvkretsen (fyndets läge inritat på foto nr 5), endast 5 cm från bergväggen och med spetsen mot NV, således pekande snett in mot berget. 1 cm N om denna och på 1 cm lägre nivå framkom flintspetsen fynd 2, vars udd pekade mot SO. 5 cm N om fynd 2 och på samma nivå som detta låg spånskrapan, fynd 3 och skärvan fynd 4. Spånskrapan stod snett ned i grovmon så att basen låg på 2 cm lägre nivå än skrapeggen. Skrapeggen var riktad mot Ö. Spånskrapans bas täcktes av skärvan, fynd 4, vilken låg i det närmaste vågrätt med sin längdriktning i N-S.

Sammanfattning

Anläggningen Göt 816:3 visade sig således icke vara en naturbildning. Den bestod av tämligen väl packad, stor klumpsten, vilken i klyftans SV del täckte över en halvkrets av smärre stenar. Halvkretsen innehöll flinta och en grop med kol och skörbrända stenar. Inga fynd av brända ben eller keramik iaktogs. Profilen i klyftans västra del hade huvudsakligen samma karaktär som iakttagits i fornlämning 816:2.

Göteborg den 10 mars 1965
Gertin Forsgren - Cullberg

Gst 816:3

Fyndkatalog

INV.NR

48605:1. Flinta~~48605:1~~

Pilspets, 35 x 25 mm, avslag med retusch,
närmast tresidig, konvex bas, mörkgrå
3 gr
Fyndets nivå: 59,45

48605:2. Flinta

Pilspets, 25 x 20 mm, avslag med retusch,
närmast tresidig, konvex bas, gulgrå
3 gr
Fyndets nivå: 59,44

48605:3. Flinta

Spånskrapa, 35 x 10 mm, enryggad, mörkgrå
0,5 gr
Fyndets nivå 59,44

48605:4. Flinta

Avslag med retusch, mörkgrå, 40 x 30 mm
5 gr
Fyndets nivå: 59,44

48605:5. Knacksten

Ljusgrå, ca 50 x 30 mm
105 gr
Fyndets nivå: 59,20

48605:6. Flinta

Knuta med kvarsittande krusta, 50 x 30 mm
115 gr
Fyndets nivå: -

Prover48605:7 1. Kol

1 gr

48605:8 2. Kvarts

slipad? 10 x 15 mm
2 gr

48605:9 3. Flinta

frostsprängd, avfall, grå
25 gr

48605:10 4 Prov på den starkt limonitiserade mosanden inom sten-
kretsen 35 gr.

Anläggning-
en avtorvad.
Från S.

1.

B5868

neg.nr
5690

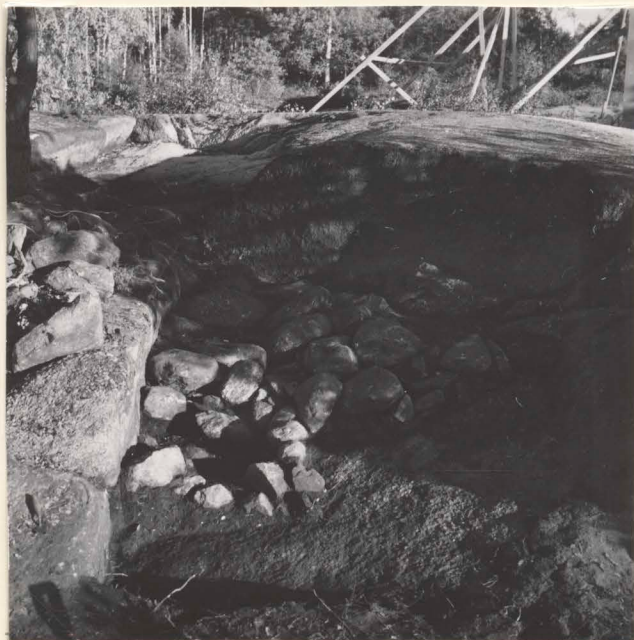
Anläggningen avtorvad.
Från S.

2

B5868

neg.nr
5691

Anläggningen avtorvad.
Stenarna över stenkret-
sen borttagna.
Från SS0.

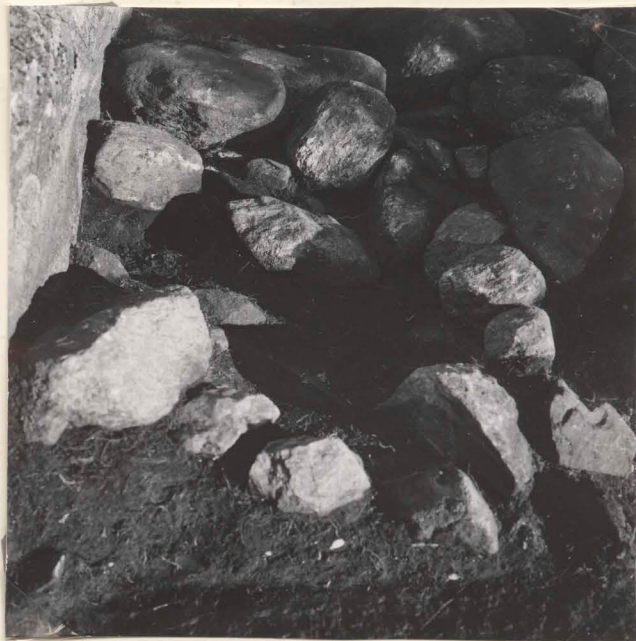

3.

B5868

neg.nr 5692

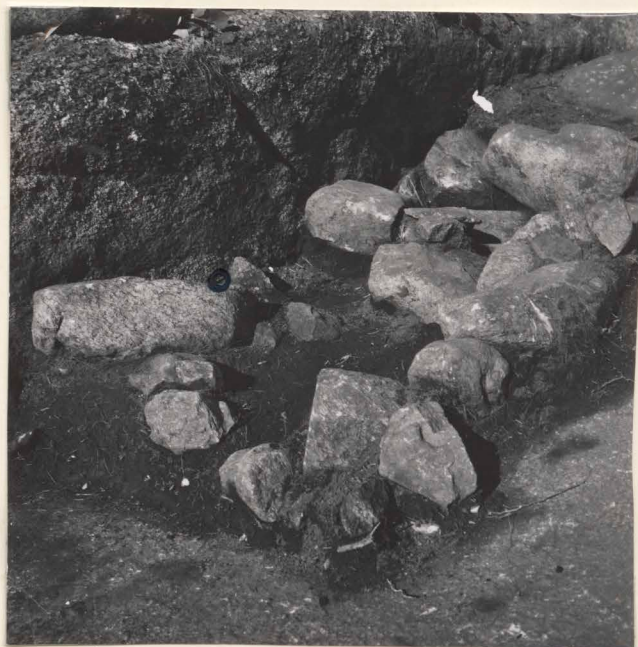
Stenkretsen. Närbild.
Från S.

4.

B5869 neg.nr 5693

Stenkretsen med plats
för fynden.
Från SO.

5.

B5869 neg.nr 5694

Anläggningen utgrävd
ned till berggrunden.
Från SO.

6.

B5869 neg.nr 5695